

1. Eerlijke handel

Handel in de wereld

Veel producten die wij in Nederland gebruiken, komen uit **ontwikkelingslanden** of zijn daar gemaakt.

Je kopje thee zou wel eens uit Oeganda kunnen komen.

De gouden oorbellen uit **Tanzania** en het rubber in condooms uit Vietnam.

In je mobieltje zit bijvoorbeeld coltan.
Dit is een **grondstof** die vooral in Kongo en Oeganda gevonden wordt.

Dit zijn belangrijke producten.
Ze worden over de wereld gebruikt.
En toch zijn de landen waar ze vandaan komen, vaak arm.

Dit heeft onder andere te maken met handel.

Voorbeeld 1 **Katoen**

Tanzania heeft bijvoorbeeld veel katoen.
Maar in de Verenigde Staten
zijn grote katoenboeren.

katoenplant

pluk van katoen
in Tanzania

oogst van katoen
in Amerika

Deze Amerikaanse boeren krijgen elk jaar
ongeveer 4 miljard dollar euro subsidie.
Je schrijft het zo: \$ 4.000.000.000.

Dat is evenveel als 3,5 miljard euro.

Dat schrijf je zo: € 3.500.000.000.

Heel veel subsidie dus.

Het geld krijgen de boeren van de regering.

Dit geld van de regering zorgt ervoor
dat deze katoenboeren de katoen
goedkoop kunnen produceren.

Daardoor zakt de prijs voor katoen.
De katoen wordt dus goedkoper.

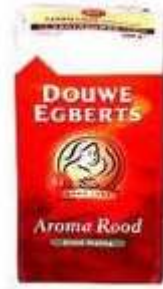
Door de lage prijs kan een katoenboer in Tanzania
maar weinig verdienen met zijn katoen.

Voorbeeld 2 **Koffie**

Een ander voorbeeld is de handel in koffie.

Een pak gewone koffie kost in Nederland ongeveer € 1,50.

Van die **anderhalve** euro krijgt de boer **minder dan 10 eurocent**.

De oorzaak: er wordt te veel koffie verbouwd.

Dat komt weer door hele grote bedrijven die in bijna alle landen werken.

Ze worden **multinationals** genoemd.

Deze grote bedrijven hebben eigen **plantages** waar ze koffie en andere producten verbouwen.

Zo komt er steeds meer koffie op de **wereldmarkt**.

Daardoor daalt de prijs van koffie.

Boeren in Oeganda verkopen nu hun koffie dus onder de **kostprijs**.

Ze verdienen er helemaal niets aan.

Voorbeeld 3 **Garnalen**

Een andere manier waarop de handel niet eerlijk is geregeld: de belasting op het invoeren van producten.

Een **Vietnamese** visser moet belasting betalen aan de Europese Unie, als hij zijn goedkope garnalen in Europa wil verkopen.

Daardoor worden zijn garnalen duurder. Zo kunnen **garnalenvissers** in Europa hun garnalen toch blijven verkopen.

De handel van Europa wordt beschermd en **Vietnamese** vissers blijven arm.

Allemaal voorbeelden van **oneerlijke** handel.

Eerlijke handel werkblad

Naam:

1. Welk product en welke grondstoffen worden op blad 1 genoemd?

	thee
	goud
	zilver

	plastic
	rubber
	coltan

2. Welke van deze producten gebruik jij zelf?

Schrijf ze hier.

--	--	--

*Coltan is een grondstof voor veel apparaten.
Het wordt ook gevonden in Afrika
in de landen Oeganda en Kongo.*

*Coltan is een erts.
Het zit in stenen rotsen.*

3. Waarvoor wordt coltan bijvoorbeeld gebruikt?

voor

4. Wat is subsidie?

	geld dat boeren aan de regering betalen
	geld van rijke boeren
	geld dat de regering geeft om bedrijven en boeren te steunen

Katoen is voor iedereen in de wereld een belangrijk product.

5. Wat wordt allemaal van katoen gemaakt?

9 antwoorden zijn goed.

	lakens		verband		voetbalshirts		T-shirts
	fietsen		handdoeken		ondergoed		make-up
	spijkerbroeken		radio's		gordijnen		sokken

6. Wat betekent 'grote katoenboer'?

	lange boer die katoen verbouwd
	boer met een groot katoenbedrijf

7. Wat klopt?

	In Amerika wordt de katoen met machines geoogst.
	In Amerika wordt de katoen met de hand geplukt.
	In Tanzania wordt de katoen altijd met machines geoogst.
	In Tanzania wordt de katoen vaak met de hand geplukt.
	In Amerika zijn veel grote katoenboeren.
	In Tanzania zijn veel grote katoenboeren.

8. Wat is subsidie?

	spaargeld van boeren
	het betalen van geld aan de regering
	ondersteuning met geld van de overheid

9. Krijgen de boeren in rijke landen subsidie? ja nee

10. Krijgen boeren in arme landen ook subsidie? ja nee

11. Wat hoort bij elkaar? Trek een lijn.

Rijke landen hebben genoeg geld	geen geld van hun arme regering.
Arme boeren krijgen	daarom bijna niets.
Boeren kunnen door de subsidie	om hun eigen boeren te helpen.
Arme boeren verdienen	hun producten goedkoop verkopen.

12. Waarom verdienen kleine koffieboeren bijna geen geld?

Twee antwoorden zijn goed.

	Er wordt te veel koffie verbouwd in de wereld.
	Grote bedrijven verbouwen de koffie goedkoper. Daardoor is de prijs laag.
	De mensen drinken minder koffie.

13. Vul in. Kijk bij voorbeeld 3.

Uit welk land komt de visser?

Wat vangt de visser?

Wat moet de visser aan de EU betalen als hij hier zijn product wil verkopen?

14. Moeten vissers uit Europa hiervoor ook belasting betalen? ja nee

-Is dat eerlijk geregeld? ja nee

-Waarom vind je dat? Leg het hier uit.